

Anekant Education Society's
**Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and
Commerce, Baramati**
(Autonomous)

Department Of Sanskrit

Course Structure For S.Y.B.A SANSKRIT

Semester	Paper Code	Title of Paper	No. of Credits
III	SANGEN2301	संस्कृत परिचयः - १	3
IV	SANGEN2401	संस्कृत परिचयः- २	3

Department of Sanskrit
Syllabus For F.Y.B.A. Sanskrit (w.e. f. June, 2020)
Academic Year 2020 – 2021

Title of Paper: संस्कृत परिचयः - १

Class: S.Y.B.A. (Semester- III)

Paper Code: SANGEN2301

Credits: 3

No. of Lectures: 48

Learning Objectives:

- To Introduce the various aspects and types of Sanskrit literature.
- To orient the students to scientific Sanskrit Literature.
- To motivate Students to apply the knowledge gained.
- To develop an analytical approach to learning language and be better equipped to compare the structure of Sanskrit with those of other languages.

Learning Outcome:

- Develop an interest in and enthusiasm to discover less-discovered Sanskrit Texts.
- Know the concept of Science in Sanskrit.
- Understand the linguistic difference in Sanskrit from different time periods.

सत्र -१

घटक-१) संस्कृत साहित्य परिचय - एकूण २४ तास

- ❖ अनुशासनम् (तैत्तिरीयोपनिषद् १. ११)
- ❖ कङ्कणस्य तु लोभेन ('हितोपदेश' या ग्रंथातील एक कथा)
- ❖ शिवराजगुणवर्णनम् ('शिवराजविजयम्' या ग्रंथातील निवडक पाठ्यांश)
- ❖ दैवपद्धतिः तथा कर्मपद्धतिः ('नीतिशतकम्' या ग्रंथातील निवडक पाठ्यांश)
- ❖ पुरुषोत्तमयोगः। (श्रीमद्भगवद्गीतेतील १५ वा अध्याय)

घटक-२) संस्कृत शास्त्र-ग्रंथ परिचय- एकूण १६ तास

- ❖ 'संस्कृत शास्त्रीय ग्रंथ' संकल्पना
- ❖ संस्कृत शास्त्रीय ग्रंथाचा अभ्यास- 'कृषि-पाराशरः' या ग्रंथातील पुढील विषयासंबंधीचे श्लोक -
मेघानयनम्, जलाढकनिर्णयः, पौष्यवृष्टिज्ञानम्, माघवृष्टिज्ञानम्, फाल्गुनवृष्टिज्ञानम् ,
चैत्रवृष्टिज्ञानम्, वैशाखवृष्टिज्ञानम्, ज्येष्ठवृष्टिज्ञानम्, आषाढवृष्टिज्ञानम् ,
श्रावणवृष्टिज्ञानम्, सद्यो वृष्टिज्ञानम् |

घटक-३) मूलभूत संस्कृत व्याकरण एकूण ८ तास

- ❖ त्वान्त अव्यय, ल्यबन्त अव्यय, तुमन्त अव्यय, सति सप्तमी, संस्कृतवाक्यरचना

Reference-

1. संस्कृतार्णवः, डॉ.सौ.रुपाली कापरे, संस्कृतात्मा ओंकारनाथ मालपाणी संस्कृत संशोधन केंद्र, संगमनेर महाविद्यालय, संगमनेर
2. प्रो.रामचंद्रपाण्डेय , कृषि-पाराशरः, मोतीलाल बनारसदास, वाराणसी, २००२
3. Friedrich Max Müller, A Sanskrit Grammar for beginners, Longmans, Green and Company, 1870

Title of Paper: संस्कृत परिचयः - २

Class: S.Y.B.A. (Semester- IV)

Paper Code: SANGEN2401

Credits: 3

No. of Lectures: 48

Learning Objectives:

- ❑ To Introduce the Stotra and Yoga literature.
- ❑ To orient the students to Zoological Sanskrit Literature.
- ❑ To motivate Students for Interdisciplinary Study
- ❑ To develop an analytical approach to learning language and be better equipped to compare the structure of Sanskrit with those of other languages.

Learning Outcome:

- ❑ Develop an interest in and enthusiasm to discover less-discovered Sanskrit Texts.
- ❑ Explore the science in Sanskrit.
- ❑ Understand the linguistic difference as per the different genre.

सत्र -२

घटक-१) संस्कृत साहित्य परिचय - २ - एकूण २४ तास

- ❖ तृतीयं नेत्रम् (पञ्चखाद्यम्)
- ❖ यमनियमौ (योगग्रन्थाः)
- ❖ द्वादशज्योतिर्लिङ्गस्तोत्रम् (स्तोत्ररत्नावलिः)
- ❖ दकलब्धिः (जलशास्त्रम् , दकार्गलाध्यायः)
- ❖ आतिथ्यं जीवितप्रदानेन (मध्यमव्यायोग)

घटक-२)मृगपक्षीशास्त्रम् - एकूण १६ तास

- ❖ 'मृगपक्षीशास्त्रम्' ग्रंथातील
i)महिषी ii)वृषभः iii)गजः iv)मयूरः
या प्राणी-पक्ष्यांच्या वर्णनाचा अभ्यास

घटक-३) मूलभूत संस्कृत-उपयोजन एकूण ८ तास

- ❖ पत्रलेखनम्, संवादलेखनम्|

Reference:

1. संस्कृतार्णवः, डॉ.सौ.रुपाली कापरे, संस्कृतात्मा ओंकारनाथ मालपाणी संस्कृत संशोधन केंद्र, संगमनेर महाविद्यालय, संगमनेर
2. मृगपक्षीशास्त्रम्, मारुती चितमपल्ली(मूळ संस्कृत लेखक-राजा हंसदेव), प्रसाद प्रकाशन, पुणे
3. A Sanskrit Grammar for beginners, Friedrich Max Müller, Longmans,Green and Company, 1870
4. सन्देशसंस्कृतम्, जनार्दन हेगडे, संस्कृतभारती, 2013